

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی	رشته: ادبیات و علوم انسانی	ساعت شروع: ۸ صبح	مدت امتحان: ۸۰ دقیقه
نام و نام خانوادگی:	سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۷ / ۶ / ۲۱	تعداد صفحه: ۴
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۷		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	
ردیف	سؤالات		
نمره			
۱	در کدام یک از گزینه های زیر، هر دو واژه هم وزن هستند. الف) سحر - صبا ب) گلزار - دانش ج) بیدار - انتظار د) آشفته - آراسته		
۲	آوردن بیتی مصرع در اثنای قصیده برای انتقال از موضوعی به موضوع دیگر را می نامند. الف) تخلص ب) شریطه ودعا ج) تجدید مطلع د) مقطع		
۳	مناسب ترین قالب برای بیان مطالب طولانی، قالب است.		
۴	قالب شعری که در پیدایش شعر نیمایی تاثیر داشته قالب بوده است. الف) مسقط ب) ترکیب بند ج) مثنوی د) مستزاد		
۵	در بیت « چون آینه، جان نقش تو در دل بگرفته است دل در سر زلف تو فرو رفته، چو شانه است » الف) مشبه را در مصرع دوم بیابید. ب) وجه شبه را در مصرع اول مشخص کنید.		
۶	در مصرع اول بیت زیر « تشبیه بلیغ » را بیابید و نوع آن را بنویسید. « دست از مس وجود چو مردان ره بشوی تا کیمیای عشق بیابی و زر شوی »		
۷	با توجه به بیت «مرا در خانه سروی هست کاندرا سایه ی قدش فراغ از سرو بستانی و شمشاد چمن دارم» الف) استعاره را بیابید. ب) نوع آن را مشخص کنید. ج) مفهوم آن را بنویسید.		
۸	در کدام یک از ابیات زیر «استعاره مصرحه» و در کدام یک «استعاره مکنیه» به کار رفته است؟ الف) مرا برف باریده بر پرزآغ شاید چو بلبل تماشای باغ ب) گل بخندید و باغ شد پدرام ای خوشا این جهان بدین هنگام		
۹	استعاره مکنیه را در بیت زیر مشخص کنید و نوع آن را بنویسید. « ما آبروی فقر وقناعت نمی بریم با پادشه بگوی که روزی مقدر است »		
	« ادامه سؤالات در صفحه دوم »		

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	
نام و نام خانوادگی:		سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۷/۶/۲۱		تعداد صفحه: ۴	
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۷				مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir			
ردیف	سؤالات						نمره
۱۰	در بیت زیر، کدام واژه در معنای مجازی به کار رفته است؟ « آفرین جان آفرین پاک را آن که جان بخشید و ایمان خاک را »						۰/۲۵
۱۱	در بیت « دل عالمی بسوزی چو عذار بر فروزی الف) واژه مشخص شده، مجاز از چیست؟ ب) علاقه آن را بنویسید.						۰/۵
۱۲	در بیت زیر، مفهوم کنایی قسمت مشخص شده را بنویسید. « دلا معاش چنان کن که گر بلغزد پای فرشته ات به دو دست دعا نگه دارد »						۰/۵
۱۳	در بیت « شب است و شاهد و شمع و شراب و شیرینی الف) کدام صامت بیش از بقیه تکرار شده است؟ ب) این تکرار چه آرایه ای را بوجود آورده است؟						۰/۵
۱۴	در هر یک از ابیات زیر کدام واژه، آرایه تکرار را ایجاد کرده است؟ الف) پیش صاحب نظران ملک سلیمان باد است ب) تا عهد تو در بستم عهد همه بشکستم ب) بعد از تو روا باشد نقض همه پیمان ها						۰/۵
۱۵	در عبارات زیر سجع ها را بیابید و نوع هر سجع را بنویسید. الف) ظالمی را حکایت کنند که هیزم درویشان خریدی به حیف و توانگران را دادی به طرح. ب) هنر چشمه ی زاینده است و دولت پاینده.						۱/۵
۱۶	با ذکر دلیل نشان دهید در کدام یک از نمونه های زیر آرایه موازنه و در کدام یک آرایه ترصیع به کار رفته است؟ الف) شاکر نعمت به هر مقام که بودیم داعی دولت به هر طریق که هستیم ب) بر ظاهرش عیب نمی بینم و در باطنش غیب نمی دانم						۱/۵
۱۷	در هر یک از ابیات زیر جناس ها را بیابید و نوع هر یک را مشخص کنید. الف) ملک را همین ملک پیرایه بس ب) اشک من رنگ شفق یافت زبی مهری یار ج) سوزد مرا، سازد مرا در آتش اندازد مرا د) بردوخته ام دیده چو باز از همه عالم که راضی نگردد به آزار کس طالع بی شفقت بین که در این کار چه کرد وز من رها سازد مرا، بیگانه از خویشم کند تا دیده ی من بسر رخ زیبای تو باز است						۲
«ادامه سؤالات در صفحه سوم»							

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۸۰ دقیقه	
نام و نام خانوادگی:		سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۷/۶/۲۱		تعداد صفحه: ۴	
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۷				مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir			
ردیف	سؤالات						نمره
۱۸	با توجه به بیت زیر به سوالات پاسخ دهید. « من که باشم در آن حرم که صبا پرده دار حریم حرمت اوست » الف) کلمات هم ریشه در بیت بالا کدامند؟ ب) در بدیع، استفاده از واژگان هم ریشه را چه می نامند؟ ج) صامت های مشترک آن را بنویسید.						۱
۱۹	در بیت زیر، آرایه مراعات نظیر را مشخص کنید. « مزرع سبز فلک دیدم وداس مه نو یادم از کشته ی خویش آمد وهنگام درو »						۰/۵
۲۰	دانسته تاریخی مرتبط با بیت زیر را بنویسید. چنین کاربردی چه آرایه ای را پدید می آورد؟ « گفت آن یار کزو گشت سر دار بلند جرمش این بود که اسرار هویدا می کرد »						۰/۷۵
۲۱	در نمونه های زیر، آرایه تضمین را بیابید و مورد تضمین شده را تعیین کنید. الف) چه خوش گفت فردوسی پاک زاد که رحمت بر آن تربت پاک باد « میازار موری که دانه کش است که جان دارد وجان شیرین خوش است » ب) درویش بی معرفت نیارآمد تا فقرش به کفر انجمد: کاذ الفقر آن یکون کفراً						۱
۲۲	در عبارت زیر، آرایه تضاد را بیابید. سخن در میان دو دشمن چنان گوی که گر دوست گردند، شرم زده نباشی.						۰/۵
۲۳	در بیت «از این شعر تر شیرین ز شاهنشه عجب دارم که سر تا پای حافظ را چرا در زر نمی گیرد؟» الف) آرایه حس آمیزی را بیابید؟ ب) دلیل به وجود آمدن این آرایه را بنویسید.						۰/۷۵
۲۴	در بیت زیر، آرایه تناقض را بیابید و دلیل خود را توضیح دهید. « چنین نقل دارم زمردان راه فقیران منعم، گدایان شاه »						۰/۷۵
۲۵	در بیت « صائب، مدد خلق نمودیم به همت در ظاهر اگر مالک دینار نگشتیم » الف) در کدام واژه آرایه ایهام به کار رفته است؟ ب) معانی مختلف آن را بنویسید.						۰/۷۵
	« ادامه سؤالات در صفحه چهارم »						

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: آرایه‌های ادبی		رشته: ادبیات و علوم انسانی		ساعت شروع: ۸ صبح		مدت امتحان: ۸۰ دقیقه		
نام و نام خانوادگی:		سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۷ / ۶ / ۲۱		تعداد صفحه: ۴		
دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۷				مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir				
ردیف	سؤالات							نمره
۲۶	با توجه به بیت «چون شب‌نم اوفتاده بدم پیش آفتاب مهرم به جان رسید و به عیوق بر شدم» الف) در کدام واژه ایهام تناسب به کار رفته است؟ ب) واژه مورد نظر با کدام کلمات تناسب برقرار کرده است؟							۰/۷۵
۲۷	در هر یک از ابیات گروه «الف» کدام آرایه ادبی گروه «ب» به کار رفته است؟ (توجه: در گروه «ب» یک مورد اضافی است.)							۰/۷۵
		گروه «الف»			گروه «ب»			
		۱) شود کوه آهن چو دریای آب			اگر بشنود نام افراسیاب			تضمین
		۲) گر دهدت روزگار، دست وزبان زینهار			هرچه بدانی مگوی، هرچه توانی مکن			تلمیح
		۳) برو ای گدای مسکین در خانه علی زن			که نگین پادشاهی دهد از کرم گدا را			لفظ و نشر اغراق
۲۸	در بیت «ای شاهد افلاکی در مستی و در پاکی من چشم تو را مانم، تو اشک مرا مانی» الف) نوع لفظ و نشر به کار رفته را بنویسید. ب) لفظ دوم را بیابید.							۰/۵
۲۹	با توجه به بیت «باران همه بر جای عرق می چکد از ابر پیدا است که از روی لطیف تو حیا کرد» الف) با توجه به بیت، شاعر چه دلیلی را برای باریدن باران از ابر بیان می کند؟ ب) این هنر شاعرانه، سبب پیدایش کدام آرایه ادبی شده است؟							۰/۷۵
۳۰	در بیت زیر، شاعر دلیل «راست قامتی سرو را» در چه می داند؟ «چو سرو از راستی بر زد علم را ندید اندر جهان تاراج غم را»							۰/۲۵
۲۰	«موفق باشید»							

باسمه تعالی

ساعت شروع : ۸ صبح		رشته : ادبیات و علوم انسانی		راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : آرایه‌های ادبی	
تاریخ امتحان: ۱۳۹۷/۶/۲۱			سال سوم آموزش متوسطه		
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۷			
ردیف	نمره	راهنمای تصحیح			
۱	۰/۲۵	گزینه الف) سحر - صبا (۰/۲۵) صفحه ۱۲			
۲	۰/۲۵	گزینه ج) تجدید مطلع (۰/۲۵) صفحه ۱۸			
۳	۰/۲۵	مثنوی (۰/۲۵) صفحه ۳۴			
۴	۰/۲۵	گزینه د) مستزاد (۰/۲۵) صفحه ۴۴			
۵	۰/۱۵	الف) دل (مشبهه) (۰/۲۵) ب) پای بند بودن (وجه شبهه) (۰/۲۵) صفحه ۵۰			
۶	۰/۱۵	مس وجود ، تشبیه بلیغ اضافی صفحه ۵۶			
۷	۰/۱۷۵	الف) سرو (۰/۲۵) ب) مصرّحه (۰/۲۵) ج) معشوق (۰/۲۵) صفحه ۶۶			
۸	۰/۱۵	الف) مصرّحه (۰/۲۵) صفحه ۶۶ ب) مکنیه (۰/۲۵) صفحه ۷۲			
۹	۰/۱۵	آبروی فقر و قناعت (۰/۲۵) تشخیص (۰/۲۵) صفحه ۷۳			
۱۰	۰/۲۵	خاک (۰/۲۵) صفحه ۷۸			
۱۱	۰/۱۵	الف) مردم عالم (۰/۲۵) ب) علاقه کلیّه (۰/۲۵) صفحه ۸۲			
۱۲	۰/۱۵	خطا کردن یا گمراه شدن (یا هر پاسخ مناسب دیگر) (۰/۱۵) صفحه ۸۸			
۱۳	۰/۱۵	الف) صامت «ش» (۰/۲۵) ب) واج آرایی (۰/۲۵) صفحه ۹۵			
۱۴	۰/۱۵	الف) سلیمان / ملک (۰/۲۵) ب) عهد (۰/۲۵) صفحه ۹۸			
۱۵	۱/۱۵	الف) حیف (۰/۲۵) طرح (۰/۲۵) سجع متوازن (۰/۲۵) صفحه ۹۹ ب) زاینده (۰/۲۵) پاینده (۰/۲۵) سجع متوازی (۰/۲۵) صفحه ۹۹			
۱۶	۱/۱۵	الف) موازنه (۰/۲۵) به دلیل تقابل سجع های متوازن و متوازی (۰/۱۵) صفحه ۱۰۶ ب) ترصیع (۰/۲۵) به دلیل تقابل سجع های متوازی (۰/۱۵) صفحه ۱۰۶			
۱۷	۲	الف) مُلک / ملک (۰/۲۵) جناس ناقص حرکتی (۰/۲۵) صفحه ۱۱۴ ب) شفق / شفقت (۰/۲۵) جناس ناقص افزایشی در حرف آخر (۰/۲۵) صفحه ۱۳۰ ج) سوزد / سازد (۰/۲۵) جناس ناقص اختلافی در حرف وسط (۰/۲۵) صفحه ۱۱۵ د) باز / باز (۰/۲۵) جناس تام (۰/۲۵) صفحه ۱۱۲			
		«ادامه راهنمای تصحیح در صفحه دوم»			

باسمه تعالی

ساعت شروع : ۸ صبح		رشته : ادبیات و علوم انسانی		راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس : آرایه‌های ادبی	
تاریخ امتحان: ۱۳۹۷/۶/۲۱			سال سوم آموزش متوسطه		
مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		دانش آموزان بزرگسال و داوطلبان آزاد سراسر کشور در شهریور ماه سال ۱۳۹۷			
ردیف	راهنمای تصحیح				
نمره					
۱۸	الف) « حریم / حرم / حرمت » (ذکر دو مورد) (۰/۵) ب) اشتقاق (۰/۲۵) ج) « ح، ر، م » (۰/۲۵) صفحه ۱۲۳				
۱۹	« مزرع، داس، کشته، درو » « ذکر دو مورد کافی است. » صفحه ۱۲۷				
۲۰	« اشاره دارد به داستان بر دار کردن منصور حلاج » (۰/۵) (یا هر توضیح مشابه دیگر) تلمیح (۰/۲۵) صفحه ۱۳۰				
۲۱	الف) بیت دوم ب) عبارت پایانی بیتی از فردوسی که سعدی آن را تضمین کرده است (۰/۵) صفحه ۱۳۲ بخشی از یک حدیث (۰/۵) صفحه ۱۳۲				
۲۲	بین واژه های « دوست / دشمن » تضاد وجود دارد (۰/۵) صفحه ۱۳۶				
۲۳	الف) شعر تر شیرین (۰/۲۵) ب) به دلیل آمیخته شدن یا ترکیب شدن حس شنوایی و لامسه (۰/۵) صفحه ۱۴۳				
۲۴	فقیران منعم / گدایان شاه (ذکر یک مورد) (۰/۲۵) فقیر و نیازمند نمی تواند دارای نعمت باشد / گدا و نیازمند نمیتواند مانند شاه بی نیاز باشد . (یا هر توضیح مشابه دیگر) (۰/۵) صفحه ۱۴۲				
۲۵	الف) مالک دینار (۰/۲۵) ب) ۱- صاحب ثروت ۲- نام شخص (۰/۵) صفحه ۱۴۶				
۲۶	الف) مهر (۰/۲۵) ب) آفتاب، غیوق (۰/۵) صفحه ۱۵۱				
۲۷	۱) اغراق (۰/۲۵) ۲) لفّ و نشر (۰/۲۵) ۳) تلمیح (۰/۲۵)				
۲۸	الف) لفّ و نشر مرتّب (۰/۲۵) ب) پاکی (۰/۲۵) صفحه ۱۵۵				
۲۹	الف) شرم و حیایی که از روی معشوق دارد. (۰/۵) ب) حسن تعلیل (۰/۲۵) صفحه ۱۶۳				
۳۰	چون در جهان تاراج غم را ندیده است . (یا هر پاسخ مناسب دیگر) (۰/۲۵) صفحه ۱۶۳				
۲۰	« همکار محترم خدا قوت »				